

Beloken Pasen

Joh. 20, 19-31

Wie nooit heeft geleden, heeft nimmer geleefd.

Wie zich nooit vergiste, heeft nimmer gestreefd.

Wie nooit heeft geweend, heeft geen vreugde als hij lacht.

Wie nooit heeft getwijfeld, heeft nooit ernstig gedacht.

Vooraf die laatste zin sluit goed aan bij het Evangelie van deze Beloken Pasen: het verhaal van de ongelovige Thomas, én van de twijfelende leerlingen, want dat laatste vergeten we wel eens.

Twijfelen: het gebeurt vaak. Mensen die me vragen: “Zeg pastoor, gelooft gij dat nu allemaal van Jezus? Dat brood en wijn zijn Lichaam en Bloed worden, dat Hij wonderen deed en mensen genas, dat Hij verrezen is en zo?” Of die een opmerking maken in het genre van: “Van de hemel en de verrijzenis geloof ik niets. Ge moet eens nagaan: al die mensen van al die eeuwen: dan moet het daar wel erg overbevolkt zijn.”

Is dat ongelof? Dat kan, maar het hoeft het niet te zijn. Het is soms eerder uiting van niet-begrijpen, van vragen hebben, van u er niets bij kunnen voorstellen. En is dat niet normaal? Sterker nog: eigenlijk is dat heel goed. Want oprechte twijfel, u oprecht vragen stellen bij hetgeen met Jezus gebeurd is komt eigenlijk voort uit een zoeken naar de waarheid, en dat gebeurt altijd tastend. Van de ene kant kunt ge zeggen dat God in Jezus heel dichtbij is gekomen: dichterbij kon niet. Van de andere kant is en blijft God ook altijd Degene die ons oneindig overstijgt: ge kunt Hem nooit grijpen of vatten, en dus ook nooit helemaal begrijpen of bevatten.

In zekere zin kunt ge zeggen: God is altijd de eerste, Hij heeft het eerste woord. “Waar zijt ge?” vroeg Hij aan Adam. “Waar is uw broer?” vroeg Hij aan Kaïn. “Voor wie houden jullie Mij?” vroeg Jezus aan zijn apostelen. Als God vragen stelt of oproept, en ge probeert daar als mens een antwoord op te geven, dan komen er automatisch altijd nieuwe vragen bij.

En ook op een andere manier kan God vragen oproepen of mensen laten twijfelen. “Waarom laat Ge mij niet met rust?” vroeg Mozes zich af. En Job: “Waarom ben ik bij mijn geboorte niet gestorven?”. Zelfs Jezus bidt op het kruis: “God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?”

Een geloof wat zich nooit vragen stelt is een dood geloof. Of nog anders gezegd: geloven en twijfelen hoeven elkaar niet uit te sluiten. Elk menselijk geloof is in feite ook een twijfelend geloof, kijk maar naar Thomas. Net als de andere apostelen viel het hem al moeilijk om de ergernis van het kruis te plaatsen. Vandaag wordt van hem nog een grotere stap gevraagd: geloof in de verrijzenis. Hoe moeilijk Thomas het ook heeft, er is één ding wat een wereld van verschil maakt: kunt ge geloven in Gods liefde? Op het moment dat ge twijfelt aan de liefde binnen een menselijke relatie, in welke vorm dan ook, dan houdt het

ongeveer op: dan hebt ge geen basis meer om verder op te bouwen. Welnu, dat geldt eigenlijk ook ten aanzien van God.

Dat is ook het verschil tussen zieke twijfel en gezonde twijfel. Op het moment dat twijfel voortkomt uit een soort intellectuele hoogmoed, vooral sinds de Verlichting populair, tast het de kern van ons geloof aan. Maar dat is eigenlijk goedkope twijfel die voortkomt uit zelfgenoegzaamheid: wat ik niet kan begrijpen en verklaren kan ook niet waar zijn. Ge verheft dan uw eigen inzicht tot norm en dan zijt ge uitgepraat. Maar twijfels die voortkomen uit een eerlijk zoeken naar de waarheid kunnen ons geloof juist versterken en verdiepen.

Als Jezus vandaag tegen Thomas zegt: “Leg uw hand in mijn zijde”, dan is dat niet zozeer om hem een tastbaar bewijs te geven dat de verrijzenis echt is. De zijde is de plaats waar het hart ligt, en we weten allemaal: het hart is het symbool van de liefde. Op het moment dat ge overtuigd zijt van Gods liefde voor u, vallen misschien niet alle twijfels of vragen weg, maar ge hoeft dan niet meer alles van a tot z te begrijpen omdat ge weet dat Degene aan wie ge uw vertrouwen hebt geschonken het niet zal beschamen: Hij heeft u immers lief. Amen.

Johan Goris, pastoor